Sport en bewegen
2020-2023

Beleidskader
‘Sport verbindt Veenendaal’

Veenendaal maakt plaats voor jou

Inleiding

Voor u ligt het beleidskader sport en bewegen 2020 – 2023 'Sport verbindt Veenendaal'. Het beleidskader is door de gemeente Veenendaal opgesteld in samenwerking met Stichting Sportservice Veenendaal. Dit beleidskader geeft richting aan de gewenste ontwikkelingen binnen de sport voor de komende vier jaren.

Het sportbeleid richt zich de komende vier jaren op de volgende pijlers:

1. inclusief sporten en bewegen,
2. duurzame sportinfrastructuur,
3. vitale sport- en beweegaanbieders,
4. positieve sportcultuur,
5. van jongs af aan vaardig in bewegen, en
6. prestatiesport inspireert.

Het sportbeleid draagt bij aan het bevorderen van een gezonde leefstijl en heeft een directe relatie met de doelstellingen in het sociaal domein en de omgevingsvisie.

Sport en bewegen is goed voor een gezonde leefstijl, persoonlijke ontwikkeling, sociale binding en het is vooral ook leuk om te doen. Sport en bewegen heeft daarnaast een grote maatschappelijke en economische waarde. Dit geldt zowel nationaal als lokaal. Met dit beleidskader sport wordt ook invulling gegeven aan de ambities uit het Nationaal Sportakkoord 'Sport verenigt Nederland' dat in 2018 is afgesloten.

Het Nationaal Sportakkoord heeft als doel om de organisatie en financiën van de sport toekomstbestendig te maken.
Het kabinet vraagt daarbij bijzondere aandacht voor de diversiteit in de samenstelling van sportbonden, de ontwikkeling van open sportclubs en een laagdrempelige toegang tot sport voor kinderen. De zes ambities uit het Nationaal Sportakkoord vormen de pijlers voor dit beleidskader sport.

Totstandkoming van dit beleidskader sport

Een uitgangspunt voor het vormen van beleid is dat dit wordt gevoed door mensen uit de praktijk. Bij de totstandkoming van dit beleidskader sport is Sportservice Veenendaal intensief betrokken. Sportservice Veenendaal heeft veel contact met de sportverenigingen en de gebruikers van de sportaccommodaties. Daarnaast hebben we het burgerpanel ingezet. De uitkomsten hiervan worden ingezet voor de uitvoering van dit beleidskader en worden gebruikt als input voor het op te stellen lokaal sportakkoord.

Daarnaast hebben sport- en beweegaanbieders en andere maatschappelijke organisaties input geleverd voor het beleidskader sport, via een avond over het beleidskader sport.
Verder is er domein-overstijgend gekeken naar sport en bewegen. Zo wordt het beleidskader sport en bewegen gelinkt met het integraal beleidskader sociaal domein, het gezondheidsbeleid, de omgevingsvisie en met andere thema's als bewegingsonderwijs en inclusie. Daarbij wordt met dit beleidskader voortgebouwd op het succesvolle bestaande sportbeleid.

Lokaal sportakkoord

Voor de lokale uitvoering van het Nationaal Sportakkoord en voor de uitvoering van dit beleidskader sport wordt een lokaal sportakkoord opgesteld, onder leiding van een sportformateur. Gemeenten worden gestimuleerd een lokaal sportakkoord af te sluiten om de doelstellingen uit het Nationaal Sportakkoord te bereiken. In het eerste kwartaal van 2020 gaan we met sport-

en beweegaanbieders en andere maatschappelijke organisaties aan de slag om een lokaal sportakkoord af te sluiten. De uitvoering van het lokaal sportakkoord zal plaatsvinden vanaf het tweede kwartaal in 2020 en wordt vervolgd in 2021.

Sport als middel voor een gezonde leefstijl en het behalen van doelstellingen in het sociaal domein

Het doel van dit beleidskader sport is om sporten en bewegen te stimuleren, waarmee een gezonde leefstijl wordt bevorderd. Sport en bewegen draagt daarmee bij aan de doelstellingen uit het gezondheidsbeleid en het sociaal domein. Het is goed voor de fysieke, mentale en sociale gezondheid van mensen. Sport en bewegen draagt bij aan het voorkomen van eenzaamheid doordat het verbindt en mensen laat meedoen in de samenleving. Ook kent sport een sociaaleconomische waarde doordat inwoners die meer sporten en bewegen een lager ziekteverzuim kennen, productiever zijn, meer participeren en minder zorgkosten hebben. We zetten sport hiermee in als middel om onze doelstellingen in het sociaal domein te bereiken.

De uitvoering van het sportbeleid is ook direct gekoppeld aan de uitvoering van het integraal beleidskader sociaal domein. Sport en bewegen draagt bij aan een aantal maatschappelijke doelen zoals opgesteld in de visie sociaal domein.
Dit zijn de volgende maatschappelijke doelen (MD):

MD 1. Een inclusievere samenleving;
MD 3. Inwoners willen meer voor en met elkaar doen;
MD 4. Vroeger signaleren en handelen en dit dichtbij de inwoner organiseren;
MD 5. Meer mensen vinden een plek op de arbeidsmarkt;
MD 9. De gemeente neemt bij voorkeur een faciliterende rol aan om de eigen rol van inwoners en de kracht van de samenleving te stimuleren.

In dit beleidskader wordt ingegaan op welke wijze sport en bewegen kan bijdragen aan deze doelen.

Openbare ruimte

Sport en bewegen in de openbare ruimte krijgt de komende periode nog meer aandacht dan hiervoor. Bij de ontwikkeling en inrichting van de openbare ruimte wordt altijd rekening gehouden met het bevorderen van sporten en bewegen. Inwoners worden meer uitgenodigd tot sporten en bewegen wanneer de openbare ruimte beweegvriendelijker is en de sportaccommodaties meer openbaar toegankelijk zijn. Daarnaast worden ‘Urban Sports’ steeds meer de manier waarop onder andere jongeren sporten en bewegen. Urban Sports is een verzamelnaam voor sport- en beweegactiviteiten in de bebouwde omgeving. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van de bestaande bebouwing en zijn er straatvarianten van volkssporten, zoals street football. Landelijk zijn Urban Sports populair en zijn ze het stadium van hype al voorbij. Urban Sports kunnen een middel zijn voor het behalen van de doelstellingen ten aanzien van bewegen, gezonde leefstijl en sportparticipatie. Bij de inrichting van de openbare ruimte kunnen locaties zo worden ingericht dat meer inwoners bewegen in de openbare ruimte.

Omgevingsvisie

Eén van de rode draden van de omgevingsvisie is gezondheid: we kiezen voor een gezonde, duurzame en veilige leefomgeving. Voor gezondheid is sport en bewegen een belangrijke component. Daarom stimuleren we bewegen door ‘ommetjes in de wijk’ en door groene wandel- en fietsverbindingen mogelijk te maken. Het doel is om fietsen het snelste vervoersmiddel in Veenendaal te maken.

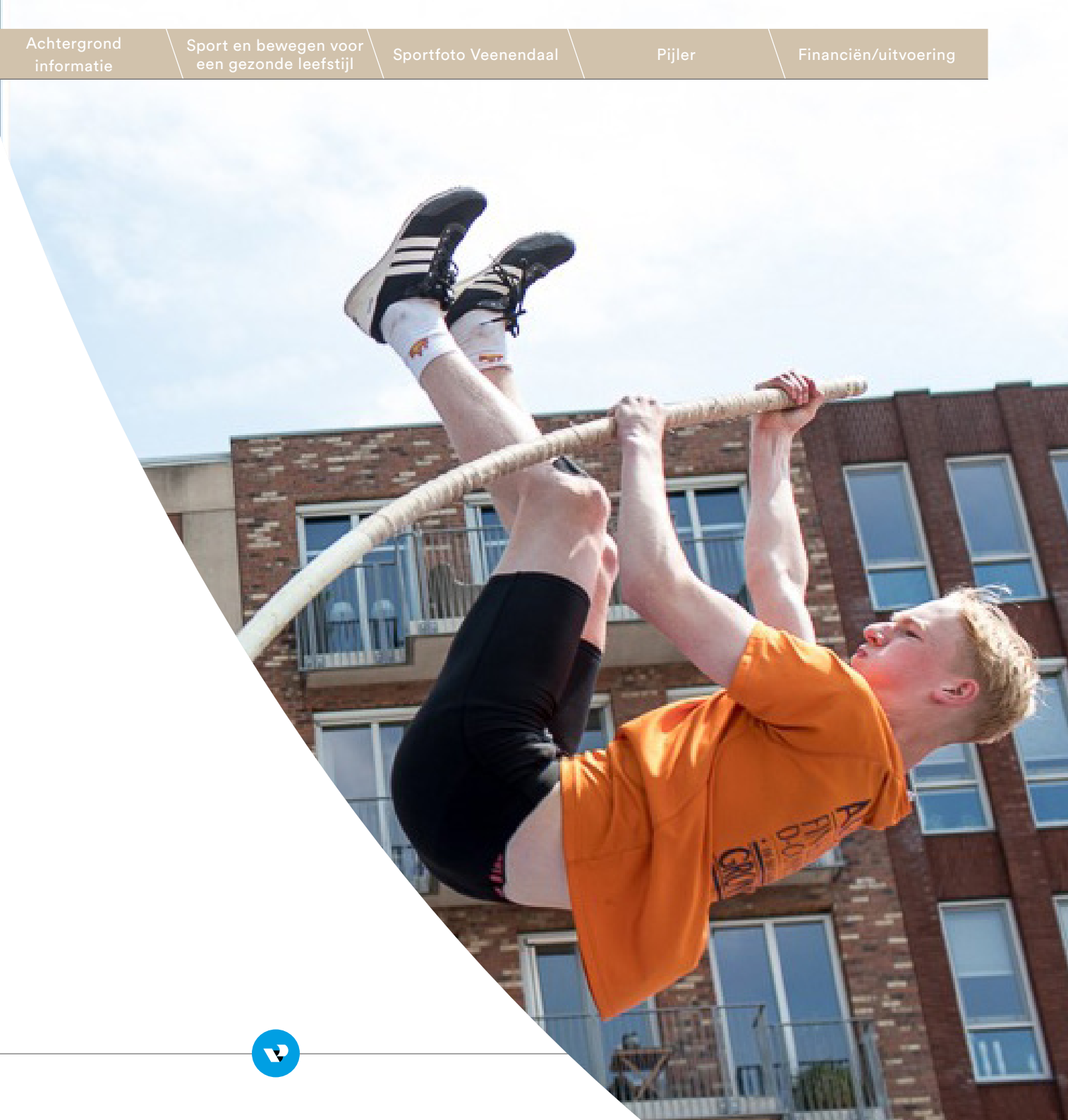
Rol van de gemeente in uitvoering sportbeleid

De gemeente heeft een faciliterende regierol. Dat wil zeggen dat de gemeente faciliteert, sport en bewegen stimuleert en waar nodig ondersteuning biedt. De uitvoering van het sportbeleid is sinds 1 januari 2012 in handen van Sportservice Veenendaal. Dit betekent dat de kaders die we opnemen in dit beleidskader voor het grootste deel terugkomen in de (prestatie)afspraken met Sportservice Veenendaal. In de prestatie(afspraken) worden deze omgevormd naar kritische prestatie indicatoren. Daar waar in dit beleidsplan staat dat ‘we’ dit uitvoeren, betekent dit in de praktijk dat dit door Sportservice Veenendaal of in samenwerking met hen wordt opgepakt.

[1] *Zie: https://www.opdeheuvelrug.nl/agenda/1240943240/veense-buiten-ommetjes*

Terugblik beleidskader

'Sport is meer dan bewegen'

Terugblik beleidskader ‘Sport is meer dan bewegen’

Algemeen

Voor het grootste gedeelte kan worden geconcludeerd dat de doelstellingen uit het beleidskader ‘Sport is meer dan bewegen’ 2016-2019 zijn gerealiseerd. In deze beleidsperiode is de sportparticipatie licht gestegen in Veenendaal van 77% naar 78%. Hiermee is de sportparticipatie hoger dan het gemiddelde in Nederland (70% in 2018). De gemeente Veenendaal was verder ook genomineerd voor de Sportgemeente van het jaar in 2018.

In de eerste twee jaren van de beleidsperiode 2016-2019 zijn conform de Kadernota 2015-2018 bezuinigingen doorgevoerd op sport van in totaal € 550.000 (€ 300.000,- in 2016 en € 250.000,- in 2017). Deze bezuinigingen zijn opgevangen binnen de organisatie van Sportservice Veenendaal en door de verhoging van de inkomsten door het aanbieden van meer activiteiten en het vergroten van het aantal bezoekers. Desondanks zijn de tarieven die de verenigingen betalen voor de huur sinds 2015 gelijk gebleven en is er een lichte stijging van de sportparticipatie.

Doelstellingen raadsprogramma

Het raadsprogramma kent vijf doelstellingen waar wij de afgelopen beleidsperiode aan gewerkt hebben.

1. **Wij creëren een sport- en beweegaanbod voor de Veenendaalse bevolking, zodat een ieder zoveel mogelijk naar voorkeur en mogelijkheden aan sport kan deelnemen**

Veenendaal heeft een breed en divers sport- en beweegaanbod, waarbij sportverenigingen worden ondersteund door Sportservice Veenendaal. In het kader van ‘Uniek Sporten’[2] is er ook een sportaanbod voor mensen met een beperking in Veenendaal en in de regio. Daarnaast kunnen kinderen kennismaken met verschillende sporten via ‘school en sport’ en SportZapp. Voor het onderdeel veiligheid zijn bijeenkomsten gehouden bij ieder sportpark en is een actieplan opgesteld.

2. **We geven uitvoering aan het door de raad vastgestelde nieuwe sportbeleid**

In dit hoofdstuk ‘Terugblik’ wordt beschreven op welke wijze hieraan uitvoering is gegeven.

3. **We onderzoeken in overleg met het onderwijsveld of een nieuwe visie op het bewegingsonderwijs nodig en haalbaar is**

Voor het versterken van het bewegingsonderwijs worden vier vakleerkrachten bewegingsonderwijs door Sportservice Veenendaal op twaalf scholen voor primair onderwijs en één sport buitenschoolse opvang (BSO) ingezet. In overleg met het onderwijsveld wordt het aanbod (doelstellingen, lokale aanpak en gebruik van bepaalde methodieken en materialen) afgestemd. In de nieuwe beleidsperiode gaan we onderzoeken of bewegingsonderwijs in gymzalen voldoende uitdagend is en of sportzalen en andere sportaccommodaties kunnen worden ingezet.

4. **Wij bevorderen de breedtesport waardoor individuen en/of groepen in staat worden gesteld om een hoog niveau te bereiken. De daarvoor benodigde accommodaties zijn van een goede kwaliteit.**

De gemeentelijke sportaccommodaties zijn onderhouden volgens de planning. De diverse accommodaties worden door Sportservice Veenendaal beheerd en geëxploiteerd zodat breedtesport wordt bevorderd. Over het beheer van de accommodaties zijn en worden prestatieafspraken gemaakt. Met ‘Team Veenendaal’[3] en diverse sportevenementen worden prestatiesporters ondersteund die als inspiratie kunnen dienen. Ook worden zo de stad en het winkelcentrum gepromoot.

[2] *Zie:* www.unieksporten.nl

[3] *Team Veenendaal ondersteunt prestatiesporters en levert een actieve bijdrage aan sportevenementen, sporters en verenigingen. Het doel van Team Veenendaal is dat teams en sporters kunnen sporten op het hoogste niveau en om landelijke evenementen naar Veenendaal te halen.*

5. Wij bieden een sport- en beweegaanbod aan voor alle inwoners van Veenendaal als basis voor een gezonde en actieve leefstijl

Het sport- en beweegaanbod biedt een goede basis voor een gezonde en actieve leefstijl, aangevuld met het aanbod van diverse andere commerciële en niet-commerciële aanbieders. Tevens wordt ingezet op het stimuleren van sport en bewegen in de wijk, is gestart met de Gecombineerde Leefstijl Interventies (GLI) in Veenendaal in samenwerking met de zorgverzekeraar en worden mensen met een laag inkomen ondersteund om te blijven sporten en bewegen door middel van minimaregelingen.

Ontwikkelingen

Pijler 1. Sportstimulering / ondersteuning

De sportparticipatie in Veenendaal ligt hoger dan het gemiddelde in Nederland. Dit geldt niet voor het ledenpercentage dat bij de NOC*NSF bekend is. Hierin is het percentage leden in Veenendaal gedaald van 23,3% in 2014 naar 22,4% in 2018. Deze daling komt overeen met de landelijke trend, deze daalde van 26% in 2014 naar 25,1% in 2018. Om sporten en bewegen te stimuleren is het bewegingsonderwijs versterkt door de inzet van vier leerkrachten bewegingsonderwijs van Sportservice Veenendaal op scholen voor primair onderwijs en een sport BSO. Daarnaast zijn vele sportevenementen georganiseerd zoals Olympic Moves (1500 leerlingen) en de Veenendaal City Run (1000 deelnemers).

Pijler 2. Sport binnen het sociaal domein

In het beleidskader 'Sport is meer dan bewegen' zijn een aantal voorbeelden opgenomen waarbij sport en bewegen een bijdrage leveren in het sociaal domein. De afgelopen periode heeft sport en bewegen bijgedragen aan de doelstellingen in het sociaal domein door onder andere de opzet van de pilot 'Life Goals Veenendaal', de realisatie van het regionale platform 'Uniek Sporten' en de deelname van senioren aan de cursus valpreventie.

Pijler 3. Wijkgericht werken

Sport en bewegen heeft bijgedragen aan de sociale cohesie en de leefbaarheid in de wijk. Daarnaast is het sport- en beweegaanbod ook gericht op de buurt en de wijk. Zo is Gezond in de Stad in vier wijken uitgerold, is er een sportbuurtwerk in drie wijken, wordt Scoren in de Wijk ondersteund en zijn er meerdere buurtsportcoaches actief in Veenendaal.

Pijler 4. Sportaccommodaties

Veenendaal heeft nog altijd goede sportfaciliteiten die voldoen aan de eisen die vanuit het NOC*NSF en/of de betreffende sportbond worden gesteld. Alle binnensportaccommodaties zijn of worden binnenkort verduurzaamd door het aanbrengen van LED verlichting. Wat niet opgenomen was in het beleidsplan, maar wel is gerealiseerd zijn de vijf rookvrije sportaccommodaties en zijn of worden zonnepanelen gerealiseerd.

Pijler 5. Samenwerking – lokaal en regionaal

Regionaal wordt samengewerkt om inwoners met een beperking te kunnen laten sporten en bewegen via Uniek Sporten. Daarnaast is er een regionale campagne geweest van NIX18 bij sportverenigingen met een eigen clubhuis/kantine en zijn FrisValley Kratjes uitgedeeld aan sportverenigingen. Er wordt nog onderzocht of er tot een regionaal bestuurlijk overleg Sport gekomen kan worden vanuit de Vereniging Sport en Gemeenten en een aantal gemeenten, waaronder Veenendaal. Lokaal wordt op meerdere vlakken samengewerkt met verschillende maatschappelijke organisaties.

Pijler 6. Ruimte voor prestatiesport

Binnen het sportbeleid lag en ligt de focus primair bij de breedtesport. Vanuit de pijler ruimte voor prestatiesport zijn vanuit Team Veenendaal prestatiesporters wel ondersteund. Daarnaast wordt er jaarlijks een sportgala georganiseerd en zijn sportevenementen in Veenendaal geweest zoals de EK Jeugd Frisbee en Olympic Moves. Ook worden de Triathlon Veenendaal en de wielerronde Veenendaal-Veenendaal ondersteund.

Prestaties

Het grootste gedeelte van de prestaties van de breedtesport (sportontwikkeling) is behaald. Een aantal prestaties zijn zelfs ruimschoots behaald, zoals het aantal deelnemers Sportbuurtwerk en het aantal kinderen die sporten via het Jeugdsportfonds. Voor Meer Bewegen voor Ouderen (MBVO) geldt dat Sportservice Veenendaal alle groepen van Veens heeft overgenomen en dat het aantal deelnemers aanzienlijk is gestegen. De jeugdsportsubsidie voor het aantal jeugdleden is in de beleidsperiode (en in de periode daarvoor) niet behaald. Groot deel van de verklaring hiervan is dat de nulmeting is gedaan inclusief jeugdleden van VSC de Greb die na een aantal strenge winters met behoorlijk wat schaatsdagen hun aantal jeugdleden destijds zag toenemen. Door de slechte winters zijn deze jeugdleden bijna allemaal verdwenen.

Prestaties sportontwikkeling					t/m Q3
	Doel	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Realisatie 2019
Jeugdsportsubsidie voor jeugdleden	6.600	5.932	5.697	5.376	5.097
Aantal sportclubs die jeugdsportsubsidie aanvragen	25	28	28	30	29
Aantal malen subsidie voor sportstimuleringsactiviteiten	30	23	24	29	17
Aantal sportclubs die subsidie voor sportstimulering aanvragen	15	17	16	21	12
Sportkalender	1	0	0	0	0
Website	1	1	1	1	1
Nieuwsbrief	2	0	0	0	-
Sportgala	1	1	1	1	1
Themabijeenkomsten	1	5	4	4	3
Verenigingsbezoek	6	24	29	30	19
Afhandeling ondersteuning- en advisering vragen	12	35	37	41	28
Aantal deelnemers ASV Extra p.w. = SportZ@pp	100	80	82	68	65
Aantal leerlingen School en Sport p.j.	2.200	2.300	2.500	2.500	2.400
Aantal deelnemers IRUN2BFIT/scoolrunning p.j.	1.000	1.200	1.200	1.200	1.175
Galmproject per 2 jaar	1	1	0	0	1
Aantal deelnemers Galm p.w.	200	201	205	195	202
Aantal deelnemers Meer bewegen voor Ouderen p.w.	20	310	376	510	534
Aantal deelnemers Sport Extra p.w.	20	24	26	25	23
Aantal deelnemers Sportbuurtwerk p.w.	40	80	80	80	80
Sporters via het Jeugdsportfonds p.j.	48	312	470	347	276

Achtergrond informatie

Achtergrondinformatie

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de landelijke en lokale bestuurlijke context van het beleidskader sport. Het geeft inzicht in de breedte van het speelveld waaraan sport en bewegen kan bijdragen. Het gaat om de volgende door de raad of landelijk vastgestelde kaders:

- Nationaal Sportakkoord 'Sport verenigt Nederland'
- Nationaal Preventieakkoord
- Het raadsprogramma 'Iedereen doet mee 2018-2022'
- Het integraal beleidskader sociaal domein 2020-2023 'Sterker door verbinding'
- Het gezondheidsbeleid 2018-2021 'Een gezond Veenendaal in 2022'
- Omgevingsvisie / sporten in de openbare ruimte
- Programmabegroting 2020-2023
- Lokale Educatieve Agenda 2016-2020 'Lokaal onderwijsbeleid'

Nationaal Sportakkoord 'Sport verenigt Nederland'

In 2018 is het Nationaal Sportakkoord afgesloten tussen het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn & Sport, de Vereniging Nederlandse Gemeenten, de Vereniging Sport en Gemeenten en het NOC*NSF. De ingangsdatum van het Nationaal Sportakkoord is 29 juni 2018 en loopt door tot en met 31 december 2021. In het Nationaal Sportakkoord zijn zes ambities geformuleerd, dit zijn:

1. Inclusief sporten en bewegen:
De ambitie is dat iedere Nederlander een leven lang plezier kan beleven aan sporten en bewegen. Inclusief sporten en bewegen is vanzelfsprekend. Belemmeringen vanwege leeftijd, fysieke of mentale gezondheid, etnische achtergrond, seksuele geaardheid of sociale positie nemen we weg.

2. Duurzame sportinfrastructuur
De ambitie is om Nederland te voorzien van een functionele, goede en duurzame sportinfrastructuur. De exploitatie van sportaccommodaties wordt sterk verbeterd, de openbare ruimte wordt beweegvriendelijk ingericht en alle sportaccommodaties zijn straks duurzaam.

3. Vitale sport- en beweegaanbieders
De ambitie is om alle typen aanbieders van sport en bewegen toekomstbestendig te maken. De financiële en organisatorische basis wordt op orde gebracht zodat aanbieders hun vizier kunnen richten op een passend aanbod en op passende bindingsvormen.

4. Positieve sportcultuur
De ambitie is dat overal met plezier, veilig, eerlijk en zorgeloos gesport kan worden. Dit vraagt aandacht van iedereen en om ondersteuning van bestuurders, sportclubs, trainers, ouders en verzorgers om misstanden te voorkomen en de ondergrens te bewaken.

5. Vaardig in bewegen
De ambitie is om meer kinderen aan de beweegrichtlijnen te laten voldoen en om de neerwaartse spiraal van de motorische vaardigheid van kinderen de komende jaren naar boven toe om te buigen.

6. Topsport die inspireert
Nederlandse topsportprestaties en topevenementen in Nederland vormen een cruciale inspiratie voor de verenigende waarde van sport. Het meeleven met onze sporters op de Olympische en Paralympische Spelen of het ervaren van topsportevenementen in eigen land hebben een sterke inspirerende en verbindende werking in de Nederlandse samenleving die verder uitgebouwd kan worden.

Nationaal Preventieakkoord

In het in 2018 afgesloten Nationaal Preventieakkoord 'Naar een gezonder Nederland' is veel aandacht voor sport en bewegen. De drie thema's van het Nationaal Preventieakkoord zijn: minder rokers en meerokers, overgewicht en obesitas terugdringen en problematisch alcoholgebruik tegengaan. De belangrijkste maatregelen uit het Nationaal Preventieakkoord die direct gevolgen hebben voor sportaanbieders in Veenendaal zijn de volgende:

- Vanaf 2025 zijn alle speeltuinen en bijna alle sportverenigingen rookvrij;
- Vanaf 2025 bieden minimaal 2.500 sportclubs hun leden en bezoekers gezonde voeding aan in de kantine;
- Sportclubs en sportscholen willen hun aanbod nog beter toegankelijk maken voor mensen die niet genoeg sporten of bewegen;
- Scholen en universiteiten zetten zich in om het alcoholgebruik onder jongeren en studenten terug te dringen. De koppeling tussen sport en alcohol moet veranderen. Vanaf 2019 sluiten amateursportclubs bijvoorbeeld geen nieuwe contracten

meer met drankfabrikanten voor alcoholreclame langs sportvelden.
- Medewerkers en vrijwilligers die alcohol schenken in sportkantines moeten uiterlijk in 2025 een cursus doen. Zodat ze zich kunnen houden aan de leeftijdsgrens voor alcoholverkoop. En dat ze weten wat ze moeten met dronken mensen. In 2040 is het eten en drinken in 80% van de sportkantines gezonder. Zij bieden bijvoorbeeld geen happy hours of meters bier meer aan.

Raadsprogramma 'Iedereen doet mee' 2018-2022

In het raadsprogramma is over sporten en bewegen het volgende opgenomen:
Sporten en bewegen zijn van groot belang voor het bevorderen van de ontwikkeling, participatie en gezondheid van onze inwoners. De gemeente faciliteert en stimuleert sporten en bewegen in haar beleid; dit wordt aangevuld door de private sport- en beweegsector. Verder speelt het onderwijsveld een belangrijke rol waar het van jongs af aan sporten en bewegen betreft. Wij gaan ervan uit dat sporten en bewegen voor iedereen bereikbaar is. Sporten zorgt voor een verbetering van de gezondheid, voor preventie van ziektes en helpt bij de deelname aan de maatschappij. Daarom zijn sport binnen het sociaal domein en sport binnen wijkgericht werken belangrijke pijlers in het geldende sportbeleid. In de loop van 2019 wordt gestart met het opstellen van nieuw beleid voor de periode 2020-2023.

Integraal beleidskader sociaal domein 2020-2023 'Sterker door verbinding'

In het integraal beleidskader sociaal domein zijn verschillende aanpalende beleidsterreinen opgenomen die een bijdrage leveren aan het realiseren van de maatschappelijke doelen uit de visie sociaal domein en acties in het raadsprogramma. Over sport en bewegen als aanpalend beleidsterrein is het volgende opgenomen:
Sport heeft een preventieve functie en stimuleert naast de sociale ook de emotionele en fysieke ontwikkeling. Om gezond op te groeien, is beweging voor jeugdigen essentieel. Het uitgangspunt van het beleidsplan Sport is dat sport voor iedereen bereikbaar is. Sportactiviteiten bevorderen de gezondheid en sociale samenhang en dragen bij aan het vroegtijdig signaleren van problemen. Daarbij tonen sportaanbieders zich maatschappelijk betrokken.

Sport en bewegen draagt bij aan verschillende maatschappelijke doelen uit het integraal beleidskader sociaal domein. In dit beleidskader komt per pijler terug hoe sport en bewegen kan bijdragen aan de maatschappelijke doelen.

Gezondheidsbeleid 2018-2021 'Een gezond Veenendaal in 2022'

In het gezondheidsbeleid is het bevorderen van een gezonde leefstijl een van de belangrijkste pijlers. Voldoende beweging is een van de eenvoudige basisprincipes die bijdragen aan ieders gezondheid. Het bevorderen van een gezonde leefstijl is de belangrijkste reden om sporten en bewegen te faciliteren en stimuleren. Het gezondheidsbeleid vormt daarmee een belangrijke basis voor dit beleidskader. In het volgende hoofdstuk wordt hier verder op in gegaan.

Bevordering buitensport in de wijk

Bij de behandeling van de kadernota 2020-2023 is motie M23: Bevordering buitensport in de wijk aangenomen. Hierin heeft de gemeenteraad het college verzocht om in samenwerking met Sportservice Veenendaal mogelijkheden te creëren om sporten en bewegen in de buitenlucht verder te bevorderen, en voor de uitvoering financiële dekking te zoeken binnen bestaande budgetten voor sport en/of openbare ruimte. Daarnaast heeft de gemeenteraad motie M24 aangenomen waarin het college wordt verzocht de mogelijkheden te bespreken van de renovatie van de skatebaan binnen de ontwikkelingen van het stadspark. Eén van de doelstellingen van dit beleidskader sport en bewegen is het bevorderen van de buitensport in de wijk en bij ontwikkelingen als het stadspark rekening te houden met sporten en bewegen.

Programmabegroting 2020-2023

In de programmabegroting 2020-2023 is het volgende opgenomen met betrekking tot het thema Sport:

Sport heeft een preventieve functie en stimuleert naast de sociale ook de emotionele en fysieke ontwikkeling van in het bijzonder jeugd en jongeren. Het uitgangspunt is dat sport voor iedereen bereikbaar is. Sporten zorgt voor een verbetering van de gezondheid, voor preventie van ziektes en helpt bij de deelname aan de maatschappij. Sportactiviteiten zijn gericht op de bevordering van de gezondheid en sociale samenhang en dragen bij aan het vroegtijdig signaleren van problemen. Daarbij tonen sportaanbieders zich maatschappelijk betrokken. In 2020 wordt het nieuwe beleidskader sport van kracht, wat onder meer inhoudt dat de prestatieafspraken geactualiseerd worden die we in het kader van de subsidierelatie met Stichting Sportservice Veenendaal maken. In 2020 wordt ook een start gemaakt met een lokaal sportakkoord als uitvloeisel van het Nationaal Sportakkoord. Hierin komt op zes thema's de betrokkenheid tot uiting van lokale spelers bij het sport- en beweegaanbod in Veenendaal: Inclusief Sporten en Bewegen, Duurzame Sportinfrastructuur, Vitale Sport- en Beweegaanbieders, Positieve Sportcultuur, Vaardig in Bewegen en Topsport die inspireert. In 2020 onderzoeken we samen met Sportservice hoe sport in de openbare ruimte kan worden bevorderd.

Lokale Educatieve Agenda 2016-2020 ‘Lokaal onderwijsbeleid in Veenendaal’

In de lokale educatieve agenda is opgenomen dat:

We vinden bewegen en een gezonde leefstijl belangrijk voor onze kinderen en leerlingen ter bevordering van de ontwikkeling, participatie en gezondheid. Het onderwijsveld speelt een belangrijke rol bij het sporten en bewegen. Sport en bewegen hebben een preventieve functie en stimuleren naast de sociale ook de emotionele en fysieke/motorische ontwikkeling van in het bijzonder jeugd en jongeren. Ook heeft het een positieve invloed op leerprestaties. Dit begint al in de eerste levensfase van 0-4 jaar met als belangrijke partners de kinderopvangorganisaties.

De doelstellingen voor bewegen en sport zijn als volgt:

- We zetten bewegen en sport op de agenda van de IKC’s
- We zetten combinatiefunctionarissen/buurtsportcoaches in op scholen en hebben aandacht voor de wijze van inrichten van het bewegingsonderwijs
- We zorgen voor voldoende (binnen-en buiten) sport en beweegaccommodaties
- We nemen ouders/verzorgers mee in visie/belang van bewegen en gezonde leefstijl
- We zorgen voor uitdagende speelpleinen
- We organiseren een jaarlijkse sportdag

Sport en bewegen voor een gezonde leefstijl

Sport en bewegen voor een gezonde leefstijl

Sport en bewegen is van grote waarde voor iedereen, zowel voor individuen als voor het samen leven in de buurt, de wijk en de stad. Sporten en bewegen is goed voor de gezondheid, sociale contacten, welzijn, persoonlijke ontwikkeling en is vooral ook heel erg leuk om te doen. Daarnaast kan sport verbinden en mensen samenbrengen, bijvoorbeeld bij grote sportevenementen als de wielerronde Veenendaal-Veenendaal. Kortom, sport en bewegen is goed voor een gezonde leefstijl voor de gehele stad.

De gemeente ziet sporten en bewegen als belangrijk middel voor een kwalitatief goed en gezond leven. In dit kader wordt gezondheid gezien als het vermogen om met fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan (positieve gezondheid). Sporten en bewegen zorgen ervoor dat mensen fysiek in staat zijn om hier mee om te gaan. Hiermee verbetert de kwaliteit van het leven en zijn inwoners fit voor het dagelijks functioneren. Voor de een is dit een vanzelfsprekendheid, de andere heeft hierbij hulp en ondersteuning nodig. Wij zetten er op in dat iedereen de mogelijkheid heeft om te sporten en te bewegen, zodat iedereen in staat is zijn of haar leven zo gezond als mogelijk te leiden.

In het gezondheidsbeleid 2018-2022 is een gezonde leefstijl een van de belangrijkste pijlers. Goede voeding, niet teveel alcohol, voldoende beweging: het zijn eenvoudige basisprincipes die bijdragen aan ieders gezondheid. Met dit beleidskader sport wordt ingezet op het bevorderen van een gezonde leefstijl. De inzet is dat iedereen voldoende beweegt, de sport-accommodaties gezond(er) zijn en dat de automatische combinatie tussen sporten en alcohol verdwijnt. Hiermee is het bevorderen van een gezonde leefstijl een rode draad in dit beleidskader sport én is dit beleidskader onlosmakelijk verbonden met het gezondheidsbeleid.

Voor de verbetering van de leefstijl zetten we in op kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen. Echter geldt natuurlijk wel ‘jong geleerd is oud gedaan’. Daarom is ‘van jongs af aan vaardig in bewegen’ een van de zes pijlers in dit beleidskader. Sporten, spelen en bewegen dragen bij aan de cognitieve, motorische en sociale ontwikkeling van kinderen.

Om de leefstijl te verbeteren is een passend aanbod per wijk belangrijk. Belemmeringen om te sporten en bewegen, en daarmee dus de leefstijl te verbeteren, worden weggenomen. Armoede, laaggeletterdheid of andere factoren kunnen sporten (in verenigingsverband) bijvoorbeeld belemmeren. In de pijlers Inclusief sporten en bewegen en Positieve sportcultuur komt terug hoe deze belemmeringen om te gaan sporten en bewegen kunnen worden weggenomen.

Voor de verbetering van de gezonde leefstijl in Veenendaal is integrale samenwerking nodig met andere teams en partijen, waaronder Openbare Ruimte, Werk en Inkomen en Vastgoed, scholen, Sportservice Veenendaal, de welzijnspartner en de GGD regio Utrecht. Deze partijen zijn dan ook betrokken bij de totstandkoming van een lokaal sportakkoord. Hierin willen we ons samen inzetten voor een verbetering van de gezonde leefstijl in Veenendaal.

In dit beleidskader is het bevorderen van een gezonde leefstijl dus een rode draad. In de zes pijlers waarop het beleid is gebaseerd wordt steeds een koppeling gemaakt naar hoe dit bijdraagt aan het verbeteren van de leefstijl van inwoners in Veenendaal. Want sporten en bewegen is essentieel voor een gezonde stad.

Sportfoto van Veenendaal

Sportfoto van Veenendaal

Veenendaal

- 66.000 inwoners
- Sportparticipatie 78% (2018) = **51.480 actieve inwoners**
- **Ledenpercentage sportvereniging 22,4%** (NOC NSF 2018) = 14.784 leden
- 30 verenigingen vragen **jeugdsportsubsidie** aan voor **5376 leden**

Accommodaties

- 68 sportverenigingen, 50 sporten en ruim 10.000 sportvrijwilligers
- **19 buitensportaccommodaties** (o.a. wieler- en atletiekbaan, honk- en softbalvelden, natuur- en kunstgras voetbal en hockeyvelden, touwtrekvelden, 3 tennisparken, 2 Padelbanen, binnen en buiten jeu de boules banen en een skeeler/ijsbaan)
- **1 calisthenics park** en **1 skatepark** in het stadspark
- **5 rookvrije sportaccommodaties** (VRC, SKF korfbal, DOVO, VMHC Spitsbergen en sportcomplex De Vallei)
- **15+ sportscholen, 5 sportstichtingen** (Bewegingsrecreatie, Veenendaal-Veenendaal, Triatlon, Zaalvoetbal en SVTC)
- **1 zwembad** met 1750m2 zwemwater, een eigen sportcafé en inpandig een sportshop

Activiteiten en programma's

- **2 sportevenementen met Nationale uitstraling** de Triathlon en de profwielerklassieker Veenendaal – Veenendaal maar ook Nederlandse Kampioenschappen zoals aangepast badminton, zitvolleybal en G dansen
- **De een na grootste avond4daagse van NL** met meer dan 5000 deelnemers
- **Veenendaal On Ice**, schaatsen in het centrum van Veenendaal met jaarlijks 5000 schaatsers en 1200 schoolschaatsers
- **Veenendaal City Run**, 1000 deelnemers aan een Fun Run op de vrijdagavond door het centrum van Veenendaal
- **Team Veenendaal** ondersteunt meer dan 100 prestatiesporters
- **Vangnet voor jeugd** (0-18 jaar): het Jeugdfonds Sport, gemiddeld 350 goedgekeurde aanvragen per jaar
- **4 vakleerkrachten** via Sportservice Veenendaal op 12 basisscholen, **3 buurtsportcoaches, 2 leefstijlcoaches** en **3 sportconsulenten**
- 160 kinderen wekelijks actief met **Scoren in de Wijk** in 4 buurten in Veenendaal
- **534 senioren** die wekelijks meedoen aan MBVO en 202 senioren met GALM en 100 aan de cursus Valpreventie, **30 mensen met een beperking** doen mee met Sport Extra en rolstoeltennis
- **4000 basisschoolleerlingen** die jaarlijks meedoen aan de **Koningsspelen**
- **2500 basisschoolleerlingen** die jaarlijks meedoen aan **School en Sport**
- **1200 leerlingen** voortgezet onderwijs die meedoen aan **Schoolrunning**
- **1500 leerlingen** die deelnemen aan **Olympic Moves**

- Uitvoering sportbeleid, onderhoud en beheer accommodaties, beleid en ontwikkeling door **Stichting Sportservice Veenendaal en beleidsadviseur Sport bij de gemeente**

Pijler 1:
Inclusief sporten en bewegen

Pijler 1: Inclusief sporten en bewegen

Een leven lang plezier beleven aan sporten en bewegen zonder belemmeringen. Inclusief sporten en bewegen moet vanzelfsprekend zijn. Belemmeringen vanwege iemands leeftijd, fysieke of mentale gezondheid, etnische achtergrond, seksuele geaardheid of sociale positie nemen we weg. Iedereen moet zich veilig voelen wanneer zij sporten en bewegen.

Doel: Inwoners van Veenendaal worden ondersteund en gestimuleerd om te sporten en te bewegen.

Inclusie

Een inclusieve sportvereniging maakt het mogelijk dat iedereen een leven lang plezier beleeft aan sporten en bewegen. Een inclusieve sportvereniging is toegankelijk voor iedereen. Dit betekent dat de sportvereniging naast betaalbaar, ook praktisch en sociaal toegankelijk is. Het is belangrijk dat (potentiële) sporters zich welkom en thuis voelen bij hun sportvereniging. Daarnaast is het voor sporters belangrijk dat ze zich veilig voelen. Bij pijler 4 positieve sportcultuur gaan we hier verder op in. De rol van de gemeente is om sportverenigingen te ondersteunen bij het vormen van een sportvereniging die inclusief is. Hiervoor worden bijvoorbeeld themabijeenkomsten georganiseerd.

GIDS-gemeente

De gemeente Veenendaal is een GIDS-gemeente (Gezond in de Stad). Hiermee zetten we in op het verkleinen van gezondheidsverschillen tussen arm en rijk in de gemeente. Dit doen we door een beweegaanbod voor chronisch zieken, in te zetten op leefstijlbevordering en laaggeletterdheid aan te pakken. GIDS is dus ook gericht op inclusief sporten: een sportaanbod dat voor iedereen bereikbaar is.

Financiële toegankelijkheid

Inwoners die actief zijn binnen de Veenendaalse samenleving, voelen zich meer verbonden met de wijk, buurt en de gemeente. Dit bevordert de sociale cohesie. Helaas kan de financiële status van een gezin voor kinderen en volwassenen een reden dat zij niet sporten en bewegen. Dit heeft negatieve gevolgen voor de gezonde leefstijl van deze kinderen en volwassenen. Wij vinden dat alle kinderen moeten kunnen sporten en bewegen. Daarom maken we het met een ruimhartig minimabeleid mogelijk dat kinderen die opgroeien in een gezin met een laag inkomen kunnen sporten. Op dit moment maken ongeveer 350 kinderen en jongeren gebruik van het Jeugdfonds Sport om te sporten of een zwemdiploma te behalen. Hiermee is voor deze groep een financiële drempel weggenomen om te kunnen sporten. De ambitie is om voor zoveel mogelijk kinderen en jongeren de financiële drempel weg te halen om te gaan sporten.

Met minimaregelingen stimuleren we ook dat volwassenen de mogelijkheden hebben om te kunnen sporten en bewegen bij sportverenigingen. Met een financiële ondersteuning voor sporten en bewegen kunnen inwoners actief deelnemen aan de Veenendaalse samenleving. Dit doen we door het invoeren van een sportbudget 18+. Hiermee wordt ook invulling gegeven aan het maatschappelijk doel ‘een inclusievere samenleving’ uit het integraal beleidskader sociaal domein.

Sporten en bewegen voor mensen met een beperking

Iedereen moet kunnen sporten en bewegen, een beperking mag daarbij geen belemmering zijn. Kinderen met een beperking worden zoveel mogelijk zowel binnen als buiten school ondersteund bij het sporten en bewegen. Alle inwoners met een beperking worden aangemoedigd en ondersteund om deel te nemen aan sportactiviteiten. Voor ondersteuning,

doorverwijzing en kennismaking met sporten voor inwoners met een beperking zijn er verschillende mogelijkheden. Er is een regionaal samenwerkingsverband die het sportaanbod voor mensen met een beperking bevordert: Uniek Sporten. Sporters met een beperking worden hier ondersteund bij het vinden van een passende sport. Daarnaast kunnen zij vanuit Sportservice Veenendaal een kosteloos sportadvies op maat krijgen voor aangepast sporten in Veenendaal.

Om laagdrempelig kennis te maken met sportactiviteiten wordt ook Sport Extra ingezet. Inwoners met een lichamelijke en/of verstandelijke functiebeperking kunnen zo kennismaken met verschillende sporten. In regionaal verband wordt continu gekeken naar een passend aanbod voor sporters met een beperking. Hierbij worden inwoners met een beperking zelf betrokken. Het streven is om het aantal sporten dat mensen met een beperking kunnen uitoefenen wordt uitgebreid.

Sporten en bewegen als middel om kwetsbare mensen in beweging te krijgen

Sporten en bewegen kan kwetsbare inwoners letterlijk en figuurlijk weer in beweging krijgen. Als gemeente willen we wijkgericht werken en vinden we het belangrijk dat kwetsbare inwoners in hun directe omgeving kunnen sporten en bewegen. Via programma's als Life Goals worden kwetsbare inwoners in beweging gebracht met als doel hen een stap te laten zetten op weg naar participatie in de samenleving. Inwoners voor wie het mogelijk is om (in de toekomst) een plek te vinden op de arbeidsmarkt, kan sporten en bewegen ook de eerste zet zijn om weer in beweging te komen. Sporten en bewegen is hier het middel om ontmoeting, activering, participatie en de sociale cohesie in de wijk te bevorderen. Het geeft mensen de mogelijkheid om net een stap verder te komen en weer meer deel te nemen aan de samenleving. Dit is extra belangrijk gezien de beweging van beschermd wonen naar begeleid thuis. Daarnaast is er ondersteuning voor inwoners met dementie bij het bewegen. Ook voor hen is het belangrijk dat zij mee kunnen blijven doen in de samenleving en in beweging blijven. Uit onderzoek blijkt dat bewegen namelijk helpt om de geestelijke achteruitgang te vertragen.

Sporten en bewegen voor ouderen

Goed blijven bewegen is noodzakelijk voor mensen die meer zelfredzaam willen zijn, langer zelfstandig thuis blijven wonen en volwaardig mee willen blijven doen aan de samenleving. In een goede conditie blijven draagt eraan bij dat het lichaam sterk blijft en de geest jong(er) blijft. Voldoende sporten draagt daarmee bij aan een gezonde vergrijzing.

We stimuleren bewegen voor ouderen door sportstimulerings-programma's als het GALM (Groninger Actief Leven Model) en het Meer Bewegen voor Ouderen. Inwoners vanaf 55 jaar die graag in een groep recreatief willen sporten kunnen hier aan deelnemen.

Bij de inrichting van de openbare ruimte houden we ook rekening met het bewegen van ouderen. Zo kan het plaatsen van bankjes zorgen voor voldoende rustplekken voor ouderen, waardoor zij sneller gaan wandelen en buiten blijven komen. Daarnaast is er extra ondersteuning gericht op ouderen, zoals een training valpreventie.

Gecombineerde leefstijlinterventies

Voor mensen met overgewicht is de drempel om te gaan sporten en bewegen soms hoog. Daarom wordt vanaf 2019 de gecombineerde leefstijlinterventie (GLI) voor volwassenen met overgewicht vergoed vanuit de basisziektekostenverzekering. De gemeente werkt hiervoor ook samen met de aanbieder van de collectieve ziektekostenverzekering. Inwoners met een laag inkomen en overgewicht worden gestimuleerd ook deel te nemen aan de GLI.

De ambitie is om overgewicht bij inwoners te voorkomen door een gezonde leefstijl te stimuleren. Sporten en bewegen levert een belangrijke bijdrage aan een gezonde leefstijl. Dit gebeurt door het aanbieden van een breed sport- en beweegaanbod in Veenendaal. Inwoners zonder overgewicht kunnen hiervoor individueel besluiten om een leefstijlcoach te betrekken.

[4] *Zie:* http://stichtinglifegoals.nl/life-goals-programmas/life-goals-veenendaal/

Pijler 2:
Duurzame sportinfrastructuur

Pijler 2: Duurzame sportinfrastructuur

Voor een leven lang met plezier kunnen sporten en bewegen is een goede en duurzame sportinfrastructuur nodig. Veenendaal heeft op dit moment goede sportfaciliteiten en deze sportaccommodaties moeten ook aantrekkelijk blijven. Naast sportaccommodaties is het ook belangrijk dat de omgeving sport en bewegen stimuleert, zodat het sporten in de openbare ruimte uitnodigt.

Doel: Het verder verduurzamen van gemeentelijke sportaccommodaties, het creëren van sport- en beweegmogelijkheden in de openbare ruimte en het ondersteunen van sportaanbieders om eigen sportaccommodaties te verduurzamen

Verduurzaming sportaccommodaties

Om bij te dragen aan duurzaamheidsdoelstellingen wordt de komende jaren ingezet op het verduurzamen van de gemeentelijke sportaccommodaties. Hiervoor zetten we ons als eerste in op het treffen van energiebesparingsmaatregelen. Deze gebeuren zoveel mogelijk op de natuurlijke vervangings- en onderhoudsmomenten. In de actualisatie van het huidige meerjaren onderhoudsplan worden ook de sportgebouwen meegenomen voor de verbetering van de energieprestatie.

Vanuit de filosofie van de Trias Energetica is het belangrijk om als eerste de isolatiewaarde van de gebouwschil te optimaliseren (door betere isolatie, kierdichting of vervangen van glas) en daarmee de energievraag te beperken. Verder kan gedacht worden aan vervanging van conventionele verlichting naar LED (binnen en buiten), het aanpassen van de installaties (warmteterugwinning of warmtepomp) en hernieuwbare energie (zoals zonnepanelen).
Naast deze technische ingrepen, is het inregelen van de installaties, bewustwording en gedrag ook belangrijk. De gemeente stimuleert dat sportverenigingen hun eigen accommodaties verduurzamen. Hiervoor worden themabijeenkomsten georganiseerd en wordt gekeken waar er collectief kan worden verduurzaamd.

Kleedunits

Op duurzame sportcomplexen behoren ook duurzame kleedaccommodaties. Landelijk wordt de bouw, het onderhoud en het beheer van sportaccommodaties, als mede de aanschaf en het onderhoud van sportmaterialen gestimuleerd. Hiervoor kunnen amateursportorganisaties landelijke subsidie aanvragen (de BOSA).

In het vorige beleidsplan sport 2016-2019 'Sport is meer dan bewegen' is opgenomen dat een herijking zou plaatsvinden van de subsidieregeling voor de bouw van extra kleedunits. Deze herijking heeft plaatsgevonden. Voor een mogelijk nieuwe subsidieregeling voor de realisatie van extra kleedunits wordt in 2020 een voorstel voorbereid, waarbij wordt gekeken of sportverenigingen die kleedunits willen realiseren in verband met de groei van de vereniging, ook kunnen worden ondersteund. Hieraan wil de gemeente de voorwaarde verbinden dat een sportvereniging ook een subsidie aanvraagt voor de BOSA. Indien we met een voorstel komen voor accommodaties, betekent dit dat er ook naar middelen moet worden gezocht. Deze zijn momenteel niet beschikbaar.

Het in eigen beheer hebben van een clubaccommodatie wordt vanuit de gemeente Veenendaal gestimuleerd. Om sportverenigingen hiervoor in de gelegenheid te stellen moet het borgtocht beleid van de gemeente zo toegankelijk mogelijk zijn. Er wordt door de gemeente Veenendaal voor maximaal € 250.000,- borg gestaan. Dit geldt ook voor het Waarborgfonds Sport, waardoor de sportverenigingen maximaal € 500.000,- kunnen investeren in de eigen clubaccommodatie. Leningen tot € 75.000,- worden volledig door het Waarborgfonds Sport geborgd.

Sport in de openbare ruimte

Vanuit de omgevingsvisie streven we naar een leefomgeving waar de druk op gezondheid zo laag mogelijk is en die uitnodigt tot gezond gedrag, waaronder sporten en bewegen. De inrichting van de openbare ruimte heeft invloed op het gedrag en de leefstijl van mensen. Sporten en bewegen in de buurt, de wijk en het park blijven we daarmee stimuleren. Hiermee wordt Veenendaal nog beweegvriendelijker. Dit doen we onder andere door Veense ommetjes in de wijk en door groene wandel- en fietsverbindingen tussen de binnenstad en de omliggende natuurgebieden.

Daarnaast stimuleren we sport en bewegen in de openbare ruimte door de aanleg van innovatieve speel- en sportplekken in de wijk, zoals bijvoorbeeld calisthenics. Het stimuleren van bewegen kan ook door het creëren van voldoende rustplekken voor inwoners die willen sporten en bewegen, maar dit niet lang volhouden. Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte betrekken we Sportservice Veenendaal om de mogelijkheden van sportfaciliteiten in te passen. Bijvoorbeeld bij het onderzoek naar de herinrichting van het Stadspark nemen we de mogelijkheden mee om sporten en bewegen te stimuleren.

Om inwoners te stimuleren te gaan sporten richten we niet alleen de openbare ruimte uitnodigend in, we zetten ook in op het daadwerkelijk gebruik daarvan. Dit kan door het organiseren van evenementen, zoals de Veenendaal City Run en door het uitzetten van wandel- en fietsroutes. De deelnemers aan activiteiten uit het GIDS-plan (Gezond in de Stad) kunnen hier eveneens gebruik van maken. Hierbij wordt gekozen voor een wijkgerichte aanpak: passende activiteiten in de gebieden waar het nodig is.

Multifunctionele sportaccommodaties en vastgoed

De sportaccommodaties in Veenendaal zijn aantrekkelijk en moeten dit ook blijven. Het is belangrijk dat de accommodaties voldoen aan de eisen van het NOC*NSF en dat ze fysiek, geografisch en financieel toegankelijk zijn. Belemmeringen om de sportaccommodaties te bereiken nemen we zoveel mogelijk weg.

De sportaccommodaties worden zoveel als mogelijk ook opengesteld voor sporten en bewegen buiten verenigingsverband. Het doel is om de bezettingsgraad van onze sportaccommodaties te optimaliseren. Dit kan onder andere door meerdere buitensportaccommodaties open te stellen voor bijvoorbeeld het bewegingsonderwijs van het primair en voortgezet onderwijs, de kinderopvang en/of het openstellen als openbaar speelterrein. Hiervoor zoeken we naar verbindingen. Daarbij is het streven is om zoveel mogelijk buitensportaccommodaties aan te merken als zogeheten “Open Clubs”. In samenwerking met de buurt/wijk kan de buitensportaccommodaties dan meer onderdeel worden van de wijk. Hiervoor wordt deze beleidsperiode een onderzoek gedaan naar de behoefte aan capaciteit van de binnensport- en buitensportaccommodaties in relatie tot het (gewenste) gebruik. Hier kan een sporthuisvestingsplan uit voort komen op basis waarvan het vastgoed kan worden ingezet voor de sportdoeleinden.

Bewegingsonderwijs en gebruik vastgoed bewegingsonderwijs

Met ingang van het vorige beleidskader wordt uitgegaan van 26 klokuren (in plaats van 24 klokuren) bewegingsonderwijs voor het basisonderwijs per accommodatie. Dit was een van de aanbevelingen uit de notitie ‘behoefte aan binnensportaccommodaties’ uit juni 2014. Door de uitbreiding van het aantal uren bewegingsonderwijs is de bezetting en het gebruik van de accommodaties toegenomen. Deze beleidsperiode gaat een onderzoek plaatsvinden naar de behoefte aan de capaciteit van binnensport- en buitensportaccommodaties, ook in relatie tot de wensen met betrekking tot het bewegingsonderwijs.

Kwalitatief goed bewegingsonderwijs met goede accommodaties is noodzakelijk. Het is belangrijk dat kinderen en jongeren van jongs af aan vaardig zijn in bewegen. Kinderen die voldoende bewegen ontwikkelen zich beter en hebben een grotere kans hun leven lang een gezonde leefstijl te hebben. Daarom bekijken we welke sportaccommodaties kunnen worden ingezet voor bewegingsonderwijs en kennismaking met sporten. Initiatieven om sport en onderwijs meer met elkaar te verbinden willen we faciliteren. Voorwaarde hiervoor is wel dat er sprake is van een meerwaarde voor zowel de sport als het onderwijs.

Gezonde sportaccommodaties

Sporten en bewegen is belangrijk om de gezondheid van kinderen, jongeren en volwassenen te bevorderen. Het was heel gebruikelijk dat er tijdens trainingen en wedstrijden langs de kant werd gerookt. Daarnaast is het drinken van alcohol na een training of wedstrijd nog steeds gebruikelijk onder spelers, trainers en bezoekers. We willen dit de komende periode gaan veranderen. We zetten ons er voor in dat 75% van de buitensportaccommodaties rookvrije accommodaties worden en bij jeugdwedstrijden en trainingen voor 100%. In 2025 moeten alle buitensportaccommodaties rookvrij zijn in Veenendaal.

Pijler 3:
Vitale sport- en beweegaanbieders

Pijler 3: Vitale sport- en beweegaanbieders

Voor een goed en duurzaam sport- en beweegaanbod zijn vitale sport- en beweegaanbieders noodzakelijk. De ambitie is om er voor te zorgen dat alle sportaanbieders toekomstbestendig zijn en zich kunnen blijven richten op een passend aanbod van sport en bewegen in Veenendaal. Hiervoor gaan we de komende beleidsperiode in samenwerking met de sportbonden inzetten op verenigings-ondersteuning, professionalisering van de sport- en beweegaanbieders en het versterken van de samenwerking.

Doel: Het ondersteunen van sportaanbieders in samenwerking met sportbonden

Verenigingsondersteuning in samenwerking met sportbonden

Het sportlandschap verandert continu en sportverenigingen staan allemaal voor een aantal uitdagingen om hier goed op in te spelen. Sport- en beweegaanbieders hebben een belangrijke taak bij het verbeteren of in stand houden van de gezonde leefstijl. Om deze taak goed uit te kunnen voeren is de juiste ondersteuning nodig. In samenwerking met de sportbonden en Sportservice Veenendaal worden jaarlijks ten minste 20 verenigingen ondersteund bij vraagstukken die bij hen leven. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om onderwerpen als vrijwilligersbeleid, veiligheid, inclusie en digitalisering.

Professionalisering sportaanbieders in Veenendaal

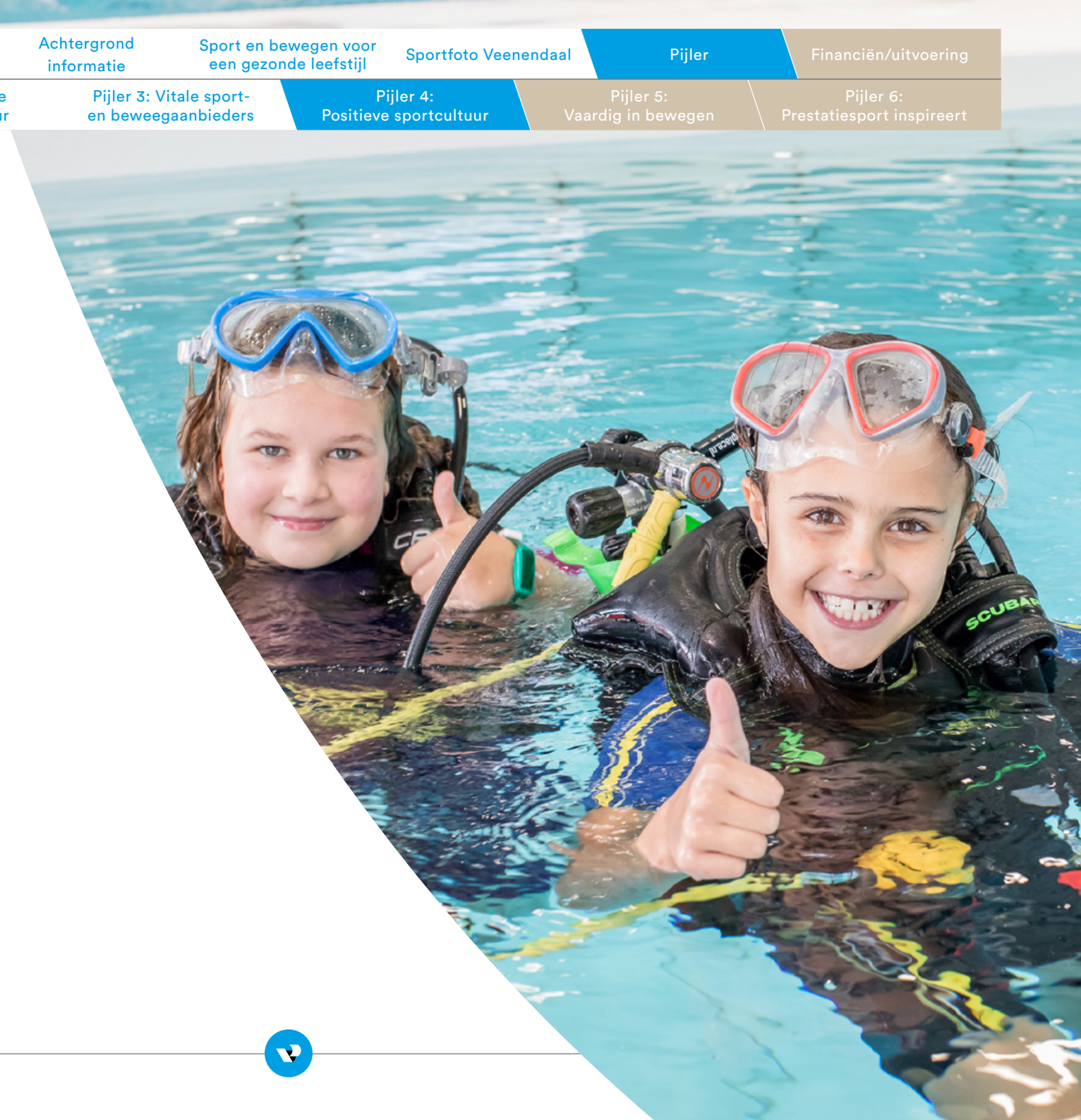
Wij vinden het belangrijk dat het verenigingskader van goede kwaliteit is en blijft. Hiervoor gaan we de sport- en beweegaanbieders verder professionaliseren. Hiervoor zetten we in op het verder verbeteren van kennis en vaardigheden van bestuurders, trainers en andere vrijwilligers binnen de sport-verenigingen. Om dit te bereiken gaan we jaarlijks tenminste 10 sport- en beweegaanbieders ondersteunen door middel van trainingen, cursussen en scholing. Hierbij sluiten we aan bij dat wat al wordt georganiseerd door de sportbonden. Daarnaast kan de welzijnspartner ook een rol spelen bij de ondersteuning met betrekking tot vrijwilligers. Een goed verenigingskader maakt de sportvereniging toekomstbestendig.

Versterken samenwerking

Het nog meer zoeken naar samenwerking kan de sport-verenigingen versterken. Door samenwerking kunnen sportverenigingen en andere partijen van elkaar leren. Daarnaast kunnen zij door samen te werken efficiënter werken en kan er worden gekeken naar schaalvoordelen voor alle partijen. Hierbij kan worden gedacht aan gezamenlijke inkoop of shared services. Naast de samenwerking tussen sportverenigingen wordt er ook gekeken naar partijen rondom de sportaccommodaties. Hierbij kan het gaan om scholen, kinderopvang, de GGD, welzijn en andere partijen. Sportverenigingen en andere maatschappelijke organisaties vormen daarmee gezamenlijk de sociale basis. Het versterken van de samenwerking betekent het versterken van de sociale basis. Sportverenigingen kunnen bijdragen aan het versterken van de sociale basis door bijvoorbeeld het openstellen van hun verenigingen voor beweegactiviteiten en dagbesteding. Het samenkomen op de club kan voor inwoners ook betekenen dat zij zich minder eenzaam voelen en bijdragen aan participatie.

Om de samenwerking verder te stimuleren zetten we bij alle themabijeenkomsten in op het belang van samenwerking. Daarnaast stellen we onder leiding van een sportformateur een lokaal sportakkoord op. Dit draagt er ook aan bij dat partijen elkaar nog meer weten te vinden. Binnen de verenigingsondersteuning wordt ook ingezet op collectiviteit, co-creatie en samenwerking.

Pijler 4:
Positieve sportcultuur

Pijler 4: Positieve sportcultuur

We streven een positieve sportcultuur na in Veenendaal. Winnen en verliezen horen bij sport, maar mag nooit ten kosten gaan van het plezier van iedereen. Het streven is dat overal met plezier, veilig, eerlijk en zorgeloos gesport kan worden. Uitsluiting en discriminatie gaan we tegen. Hiervoor wordt ingezet op ondersteuning van bestuurders, sportclubs, trainers, ouders en verzorgers. Hierbij komt speciale aandacht voor grensoverschrijdend gedrag.

Doel: Het uitdragen van een veilig sportklimaat in Veenendaal om gewenst gedrag te bevorderen en ongewenst gedrag tegen te gaan

Veilig sportklimaat

Het is belangrijk dat iedereen in Veenendaal veilig kan sporten, zowel bij een sportvereniging als in de wijk. Om er voor te zorgen dat iedereen met plezier en veilig kan sporten zetten we in op ondersteuning. Dit gaan we onder andere doen door samen met Sportservice Veenendaal jaarlijks minimaal twee bijeenkomsten en/of campagnes te organiseren die betrekking hebben op dit thema. Dit kunnen bijeenkomsten zijn over de gemoderniseerde “Code Goed Bestuur” en “Sport en Gedrag”, als ook over andere thema’s die vallen onder “Sporten voor iedereen”[5] .

Het is belangrijk dat sportaanbieders een strak beleid voor wangedrag hanteren. Sportaanbieders die hierbij ondersteuning nodig hebben worden hierbij ondersteund. Voor het Sportcomplex de Vallei hanteert Sportservice Veenendaal al een strak beleid voor wangedrag en is er (preventief) overleg met de politie. Hiermee wordt ingezet op een zo veilig mogelijk sportcomplex en zwembad.

Een veilig sportklimaat wordt ook bevorderd doordat de inrichting van de sportparken veilig zijn. Voor de veiligheid en toegankelijk van de sportparken zijn in 2019 schouws georganiseerd. Naar aanleiding van deze schouws gaan we aan de slag met het verbeteren van de sportparken. Voor het einde van de periode van dit beleidskader gaan we opnieuw bij ieder sportpark een schouw doen over de veiligheid en toegankelijkheid. Vraagstukken met betrekking tot sport en maatschappij zijn ook onderdeel van deze schouws.

Centrum Veilige Sport

In 2019 is het Vertrouwenspunt Sport van het NOC*NSF geherstructureerd tot het Centrum Veilige Sport. Voor vragen, meldingen en informatie over grensoverschrijdend gedrag en andere integriteitsonderwerpen kunnen sporters, begeleiders, bestuurders en andere betrokkenen hier terecht. Het is belangrijk dat alle sportaanbieders in Veenendaal op de hoogte zijn van het Centrum Veilige Sport Nederland.

[5] *Zie hiervoor ook de website voor een veiliger sportklimaat:* https://sportplezier.nl.

Pijler 5:

Van jongs af aan vaardig in bewegen

Pijler 5: Van jongs af aan vaardig in bewegen

In Veenendaal voldoen meer kinderen aan de beweegrichtlijnen en zijn motorisch vaardiger. Wij vinden het essentieel dat kinderen en jongeren bewegen omdat kinderen die voldoende bewegen zich motorisch goed kunnen ontwikkelen en later ook meer plezier beleven aan het sporten en bewegen. Sport en bewegen is belangrijk voor een goede gezondheid en kan blijvend bijdragen aan de ontwikkeling.

Doel: Het versterken van sport en bewegen onder kinderen door de inzet van combinatiefunctionarissen als vakleerkrachten bewegingsonderwijs en door de organisatie en uitvoering van sportstimuleringsactiviteiten en sportevents.

Beweegnorm

Het is belangrijk dat alle kinderen en jongeren voldoen aan de beweegnorm. Het nationale en lokale streven is dat ouders, professionals in de zorg, het sociaal domein en het onderwijs de beweegrichtlijnen kennen en toepassen.

We streven er naar dat de beweegrichtlijnen6 standaard worden en dat de sportdeelname wordt vergroot. Hiervoor gaan we het volgende doen:

- Sport en bewegen opnemen in de omgevingsvisie om voldoende sport- en speelplekken te creëren voor kinderen en jongeren in de wijk (zie ook pijler 2);
- Ondersteuning van een gezonde leefstijl op de kinderopvang en in het onderwijs door bijvoorbeeld deelname aan de Gezonde School en Lekker Fit, in samenwerking met de GGD (zie ook pijler 1);
- Jaarlijks maken alle kinderen binnen en buiten school kennis met sport door middel van programma's als School & Sport, Sport Zapp, de Koningsspelen, Schooljudo en Nijntje beweegdiploma.
- Drempels om te gaan sporten nemen we weg, onder andere door de inzet van het Jeugdfonds Sport (zie ook pijler 1);
- Jaarlijkse deelname aan de Nationale Sportweek;
- Kinderen met een beperking worden ondersteund om deel te nemen aan sport- en spelactiviteiten, zowel binnen als buiten school (zie ook pijler 1);
- Onderzoeken of de deelname aan de Brede Regeling Combi natiefuncties kan worden uitgebreid van 80% naar 120%.

Motorische vaardigheden

We zien dat de motorische vaardigheid van kinderen de afgelopen jaren afneemt. De komende periode is de inzet om een positieve trendbreuk te creëren met betrekking tot deze motorische vaardigheden. Hiervoor worden, in overleg met het primair onderwijs, kinderen getest op hun motorische vaardigheden. Met de tests kan worden gemeten of het sport- en beweegaanbod voldoende is voor de verbetering van de motorische vaardigheden. Hierop kan vervolgens worden ingespeeld door de (vak)leerkracht.

[6] *De meest actuele beweegrichtlijn is te vinden op de website van de Gezondheidsraad:* https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2017/08/22/beweegrichtlijnen-2017

Daarbij worden methodes ingezet als het AthleticsSkills Model (ASM) zodat kinderen minder eenzijdig bewegen. Het ASM stimuleert en ontwikkelt bijvoorbeeld de basale vaardigheden zoals rennen, klimmen, springen, vangen en/of balanceren. Met de inzet van deze methodes worden kinderen betere bewegers. Daarnaast komen kinderen door deze methode en andere programma's, in aanraking met verschillende sporten. Zo komen kinderen er beter achter welke sport bij hen past en dat vergroot de kans dat zij blijven sporten en bewegen.

Jeugdsportsubsidie

Sportverenigingen kunnen bijdragen aan de pijler 'van jongs af aan vaardig in bewegen' door kinderen en jongeren aan zich te binden als actief lid. Wij stimuleren sportverenigingen daarom om de huidige jeugdleden in de leeftijd van 4 tot en met 17 jaar te behouden en nieuwe jeugdleden te werven. De subsidie voor jeugdsport bestaat uit een bedrag per lid.

Pijler 6:
Prestatiesport inspireert

Pijler 6: Prestatiesport inspireert

Prestatiesport inspireert, zonder breedtesport geen prestatiesport. Team Veenendaal ondersteunt en ontwikkelt talent. Onder prestatiesport verstaan we teams of individuele sporters die op bovengemiddeld tot hoog nationaal niveau presteren.

Doel: Inzetten van Team Veenendaal als verbindende schakel tussen breedtesport en prestatiesport

Prestatiesport inspireert

We zien dat prestatiesport kinderen, jongeren en volwassenen inspireert om te gaan sporten en bewegen. Zij raken geïnspireerd door een talent of prestatiesporter die vanuit de breedtesport in Veenendaal doorgroeit naar een bovengemiddeld of nationaal niveau. Ook kunnen (prestatie)sportevenementen in Veenendaal inspireren om te gaan sporten. Deze evenementen zijn ook belangrijk voor de promotie van de gemeente Veenendaal. Voorbeelden van deze evenementen zijn de wielerronde Veenendaal-Veenendaal en de Triathlon.

Ondersteuning prestatiesporters en talenten

In Veenendaal zetten we in op ondersteuning van de breedtesport. Vanuit de breedtesport kunnen talenten zich ontwikkelen tot prestatiesporters. Dit doel is voor hen inspirerend, maar kan ook anderen inspireren om (meer) te sporten en bewegen.

Talenten en prestatiesporters ondersteunen we daarom bij het bereiken van hun doelen. Jaarlijks worden in Veenendaal talenten, prestatiesporters en sportverenigingen ondersteunt door Team Veenendaal. Deze ondersteuning werkt. Hier willen we de komende beleidsperiode op in blijven zetten.

Sportevenementen

Zien sporten, doet sporten. Sportverenigingen en andere partijen die sportstimuleringsactiviteiten en/of promotionele sportactiviteiten op starten en uitvoeren, ondersteunen we van harte. Dit doen we door te faciliteren en te ondersteunen. De ambitie voor deze periode is om jaarlijks 5 aansprekende sportevenementen / kampioenschappen te organiseren in Veenendaal. Dit gaat zowel om breedtesport (Veenendaal City Run) als om prestatiesport (wielerkoers Veenendaal-Veenendaal). Hierbij wordt onder andere Winkelstad Veenendaal betrokken, omdat sport hier ook een sociaaleconomische meerwaarde heeft voor de stad. Daarnaast worden sportverenigingen gestimuleerd om aansprekende sporters en/of sportevenementen naar Veenendaal te halen.

Financiën en uitvoering

In de programmabegroting 2020-2023 valt sport onder programma 3 Sociale leefomgeving en is het thema VI. Hierin zijn voor sport de komende jaren de volgende kaderstellende bedragen opgenomen:

Taakveld (bedragen x € 1000)	2020	2021	2022	2023
Totaal Sportbeleid en activering	**6.077**	**6.167**	**6.259**	**6.351**

De bovengenoemde bedragen dienen als bijdrage in de uitvoering van de sportproducten van zwembad De Vallei, het beschikbaar stellen van binnensportaccommodaties, het beschikbaar stellen van buitensportaccommodaties, breedtesport en sportstimulering. Voor de uitvoering van het sportbeleid worden met Sportservice KPI's afgesproken. De in dit beleidskader opgenomen ambities worden hierin voor een groot deel opgenomen. Dit betekent dat de budgetten kaderstellend zijn voor de ambities.

Sportverenigingen kunnen daarnaast een beroep doen op jeugdsportsubsidie en subsidie voor de organisatie van sportstimuleringsactiviteiten. Dit valt ook onder de hier boven genoemde bedragen.

Voor de uitvoering van het lokaal sportakkoord ontvangt de gemeente incidenteel € 40.000,- in 2020 en € 40.000,- in 2021 in de decentralisatie uitkering via het gemeentefonds. Dit is onder het voorbehoud dat dit akkoord tijdig wordt afgesloten. Het is de bedoeling dat de betrokken partijen het sportakkoord in het eerste kwartaal van 2020 vaststellen.

Subsidieregeling kleedunits

In het vorige sportbeleidsplan 2016-2019 is opgenomen dat een herijking zou plaatsvinden van de subsidieregeling voor de bouw van extra kleedunits. Deze herijking heeft plaatsgevonden. De regeling in het beleidskader sport 2016-2019 bestond uit een subsidie van € 28.112,- die werd verstrekt voor nieuwe extra kleedunits. In het vorige beleidsplan sport 2016-2019 is opgenomen dat een herijking zou plaatsvinden van de subsidieregeling voor de bouw van extra kleedunits. Deze herijking heeft plaatsgevonden. Voor een mogelijk nieuwe subsidieregeling voor de realisatie van extra kleedunits wordt in 2020 een voorstel voorbereid. Hierbij wordt gekeken of sportverenigingen die kleedunits willen realiseren in verband met de groei van de vereniging, ook kunnen worden ondersteund. Hieraan wil de gemeente de voorwaarde verbinden dat een sportvereniging ook een subsidie aanvraagt voor de BOSA. Indien we met een voorstel komen voor accommodaties, betekent dit dat er ook naar middelen moet worden gezocht. Deze zijn momenteel niet beschikbaar.

Participatie en Right to Challenge

Bij de uitvoering van het sportbeleid is er voldoende ruimte voor inbreng en co-creatie van sportverenigingen en aanbieders, als ook voor maatschappelijke organisaties en ondernemers. Samen met Sportservice Veenendaal en alle andere partijen geven we invulling aan de uitvoering van het sportbeleid. Als het de kwaliteit en/of de betrokkenheid van inwoners/partijen verbetert, kan de gemeente uitgedaagd worden (Right to Challenge) bij de uitvoering van het sportbeleid.

Adres: Raadhuisplein 1
Veenendaal

Telefoon: (0318) 538 538

Postadres: Postbus 1100
3900 BC Veenendaal

Website: www.veenendaal.nl

Versie dd.: 23-12-2019

GEMEENTE VEENENDAAL